

Fölszabadulásunk 37. évfordulójának köszöntése

Megemlékezések, elismerések

Kitüntetett művészeink

(Folytatás az 1. oldalról.)

széfné, a Szentés városi tanács egészségügyi osztályának előadója, **Izsák Mihály**, Apátfalva város környéki községi tanács szakigazgatási szervének előadója, **Juhász Istvánné**, a Csongrád városi tanács pénzügyi-, terv- és munkaügyi osztályának előadója, **Justin Jánosné**, a Csongrád megyei tanács szentesi járási hivatala általános igazgatási osztályának ügyviteli alkalmazottja, **Katona Antálné**, a Hódmezővásárhely városi tanács titkárságának ügyviteli alkalmazottja, **Katona Imre**, a Hódmezővásárhely városi tanács titkárságának csoportvezetője, **Kádár Jánosné**, a Hódmezővásárhely városi tanács igazgatási osztályának előadója, **dr. Kérdő Lajos**, a Csongrád városi tanács szervezési osztályának vezetője, **Kiss Istvánné**, a Pusztamérges községi közös tanács szakigazgatási szervének fizikai munkása, **Kis Sándor**, a megyei tanács mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztályának előadója, **Kórácz Dezsőné**, a megyei tanács gazdasági hivatalának betanított munkása, **dr. Kósa Sándorné**, a Csongrád városi tanács művelődésügyi osztályának tanulmányi felügyelője, **Közegi Imréné**, a Szeged megyei városi tanács

pénzügyi osztályának főmunkatársa, **Krajsóczy Sándorné**, a Szentés városi tanács pénzügyi, terv- és munkaügyi osztályának előadója, **Kürti Terézia**, Pitvaros város környéki községi közös tanács csanádalberti kirendeltségének vezetője, **Lajos Mihályné**, a Derekegyház községi tanács szakigazgatási szervének fizikai munkása, **Mészáros Józsefné**, a Szeged megyei városi tanács pénzügyi osztályának ügyviteli alkalmazottja, **Miklósfalvi Sándor**, a Mindszent nagyközségi tanács szakigazgatási szervének előadója, **Molnár Ferenc**, a megyei tanács építési, közlekedési és vízügyi osztályának főelőadója, **Molnár Szilveszterné**, a megyei tanács szegedi járási hivatalának fizikai munkása, **Nagy Jenőné**, a megyei tanács hivatali étkezdéjének főszakácsa, **Nagy Nándorné**, a Makó városi tanács titkárságának fizikai munkása, **Nógrádi László**, a megyei tanács művelődésügyi osztályának előadója, **Órdógh Dezsőné**, a megyei tanács gazdasági hivatalának betanított munkása, **Papdi Imréné**, Ásotthalom községi tanács szakigazgatási szervének főelőadója, **Papdi István**, a megyei tanács gazdasági hivatalának szakmunkása, **Papp Szilveszter**, a megyei tanács egészségügyi

osztályának főelőadója, **dr. Pelle László**, a megyei tanács munkaügyi osztályának csoportvezetője, **Rebák Györgyné**, a megyei tanács mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztályának ügyviteli alkalmazottja, **Serki Mihály**, a megyei tanács szentesi járási hivatala termelés-ellátás-felügyeleti osztályának csoportvezetője, **Sisák Zoltánné**, a Szegedi megyei városi tanács hivatalának csoportvezetője, **Schüsler István**, Magyarcsanak város környéki községi tanács szakigazgatási szervének főelőadója, **Szabó Károlyné**, a Makó városi tanács pénzügyi, terv- és munkaügyi osztályának főelőadója, **Szél Lajosné**, Csanytelek községi tanács szakigazgatási szervének főelőadója, **Szirkib Imre**, a Szentés városi tanács művelődésügyi osztályának gazdasági felügyelője, **Takács János**, a megyei tanács testnevelési és sporthivatalának főelőadója, **Tamás Imréné**, a Makó városi tanács egészségügyi osztályának főelőadója, **Timár Pál**, a Szeged megyei városi illetékhivatalának osztályvezetője, **Tóth Zoltánné**, Bördány községi tanács szakigazgatási szervének előadója, **dr. Vas Márton**, a Szeged megyei városi tanács kereskedelmi osztályának csoportvezetője, **dr.**

(Folytatás a 4. oldalon.)

Alkotói díjasaink

Hári László

A Csongrád megyei tanács négy esztendője alapította **Alkotói Díját**, mellyel a megye társadalmi, gazdasági, kulturális életében szerzett kimagasló szakmai eredményeket és hivatásbeli érdemeiket ismer el.

Alkotói díjjal jutalmazták **dr. Tari Gábort**, a Szentés városi tanács kórház-rendelőintézet sebészfordosát (jelenleg külföldön tartózkodik) és **Hári László** szentesi esztendőszűs kisiparost. A megosztott alkotói díjat hosszú évek óta kifejtett közös munkájukért kapták meg. 1979 óta működnek együtt megoldásokat keresve különböző műtéti eljárásokhoz, protetikai anyagokhoz így szerkesztették meg közösen az 1980-ban a világsiker aratott kézműtőasztalt. A készülék előállítását hosszú és szoralmos munka, aprólékos, mindenre kiterjedő szakmai tudás, rengeteg kísérlet előzte meg. Végül olyan kézműtőasztalt sikerült konstruálniuk, amely az operálandó kezét bármely helyzetben pontosan rögzíti, a kéz és az egyes ujjak helyzete szükség esetén műtét közben is gyorsan, egyszerűen változtatható. A kézműtő

Tápai Antal

aszial szabadalmazója a hódmezővásárhelyi Metripond, amely 1981-ben bemutatta a müncheni Interhospital világkiállításán. A nagy sikerre jellemző, hogy mintegy 30 cég jelentette be vásárlási szándékát.

Alkotói díjjal tüntették ki **Tápai Antal** szobrászművészt, a Tömörkény Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola igazgatóhelyettesét, akinek több évtizedes alkotói tevékenysége összeforrott a városral munkássága összekapcsolódott a kétkézi emberek életével. Aktív részese volt a város művészeti életének, tanítványa; ma már jelentős alkotói Szeged képzőművészetének. Szakmai irányításával jött létre a Tömörkény gimnázium művészeti tagozata. Tápai Antal 1982. április 6-án tölti be 80. életévét.

Alkotói díjas lett **Giay Róbert**, a székkutató Új Élet Mezőgazdasági Termelőszövetkezet főmérnöke, aki országosan kiemelkedő eredményeket ért el újítási, karbantartási és technológiai eljárások kikísérletezésében, alkalmazásában. Újításai közé tartozik az IFA-gépkocsokra szerelhető mellékhatómű alkalmazása. A szövetkezet cukorrépa-beta-

Giay Róbert

karítását segítette elő a fejszedő és fejező géprendszer csúszó csapágyról gördülő csapágyra történt átváltása. Több technológiai megoldása jelentős energiamegtakarításokat eredményezett. Korszerű módszereinek gyakorlatban való elterjesztése érdekében nagyüzemi szakemberek részére rendszeresen tart előadásokat, bemutatókat.

Prosztrumusz alkotói díjjal tüntették ki **Vinkler László** szegedi festőművészt. 1912-ben született, tizenkét éves korában 1980 decemberében bekövetkezett haláláig Szegeden élt. A képzőművészeti főiskola elvégzése után a római Collegium Hungaricum rovendéke volt. Nevéhez fűződik a szegedi tanárképző főiskola rajz-művészeti tanszékének megszervezése. Művészi alkotómunkája és pedagógiai tevékenysége mellett elméleti problémákkal is foglalkozott. Számos kollektív kiállításban vett részt, és több önálló bemutató is rendezett. Közelgő, 70. születésnapja alkalmából a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai Képtárában április 3-án nyílik pályáját áttekinthető emlékkiállítás.

Kovács János

fiatal Kovács János remegve járult a nagyhírű Somlay színe elé, átadva patronusának ajánló sorait, csöppet sem csoda, ha felsült legott. **A walesi bárdokat** akarta elszavalni, ám nem tudta kívülről, úgy kellett **Aranykötetét** keresni hozzá. Kínálhatta meleg teperőtöl Somlay, egyetlen falat sem ment le kiszáradt torkán. Annyira mindepesetre jutottak, hogy a művész bátorította, s mikor napokkal később belépett a felvételi bizottság elé, az elnöklő **Hont Ferencnek** szemtellenül fölhozhatta friss mecénásának biztatását. Fölvették. Minek utána minden olyan egyszerűvé vált, hogy a kollégiumi rostan **Govbi Hilda** családias érdeklődésére — „nagyon szeretne színeznél?” — határozottan jelentette ki: nem szeretnék, leszek.

Valamikor, a negyvenes évek végefelé, mindenre elszánt kifutófiú csöngetett Pesten a hírneves színész, **Somlay Artúr** lakásán. Gyanúsán méregette a komorna, nincs itthon a művész úr, tessékelle kifelé, a srác azonban makacszkodott, fontos üzenettel jött a főorvos úrtól, s törleszkedett addig az ajtóban, míg bentől ismerős, erőles hang nem unta meg a disputát: „engedje be a márhát”. S pár másodperc múltán, hogy a

Kitüntetése viszont a szegedi színésznek szól, kétségbevonhatatlanul. Annak a három évtizednek, mit egyszerre töltött a pályán és Szegeden. A Lúdas Matyi, **Oszip**, az **Ármány és szerelem**, a **Dél keresztje**, **Butler**, a **Rozsdatemető**, **Bicska Maxi**, **Sir Basil**, **Kreon**, **Paál** és **Szász elvtárs**, **Kalapos Vince**, **James Tyron**, **Antvipa Zikov** és sok más felelhetetlen szerep, köztük a mindenképpen megkülönböztető jelentőségű **Tiborc Kovács János**ának. Minap a **Bartók** művelődési központ rendezte meg **búcsúestjét**, ahol fölelevenítve fordulokban, izgalomokban gazdag munkásságát, egy óvatlan pillanatban, tán maga sem vette észre, valami nagyon jellemzőt, fontosat talált mondani. „A színész önző, minél többet akar befojni az életből magának, hogy aztán színpadon tudja visszaadni mindazt.” Kovács János elismerésének értékét jelzi, hogy második művésze Szeged színházának, akit ilyen magas kitüntetéssel ismert el kormányzatunk. Az első **Vaszy Viktor** volt.

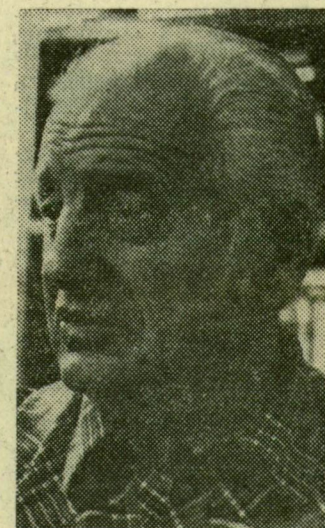
I. N.

Varga Mátyás

Neve összeforrott az elmúlt ötven esztendő magyar színpadművészetével, számos film, tévéjáték jegyzi közreműködését, s akik ismerik, tudják, hogy grafikával, festéssel, kerámiával is foglalkozik. Matyi bácsi — mert mindenki így hívja — 1910-ben született. Pályakezdése Szegedhez köthetik, itt volt fiatal tervezőként a szabadtéri játékok bölcsődéjénél, az újjászületés körüli is bábáskodott, s napjainkban előadásról előadásra bizonyítja a szegedi színházban, hogy hatalmas tapasztalata, óriási felkészültsége, tehetsége nagyszerű térillúziót tud varázsolni a Zenés Színház tenyérnyi színpadán.

Az Iparművészeti Főiskola díszletfestő szakára már úgy érkezett, hogy telve volt művészi ambíciókkal, vágyakkal, színházi tervekkel. Kiváló tanárok keze alatt olyan csapat tagja lehetett, ahol együtt dolgozott **Márk Tinadar**, **Amerigo Tot**, **Michael Gyarmati** és sorolhatnánk. Egykori tanára, **Kürti György** hívta a Szegedi Nemzeti Színházhoz, ahol első munkája a **Lila test**,

sárga sapka című operett díszleteinek megtervezése volt. Olyan művészek mellett dolgozott mint **Kiss Mami**, **Ajtay Andor**, **Patkós Irma**. Őt szegedi év után került a Budapesti Nemzeti Színházhoz, melyhez nyugdíjazásáig hű maradt. **O'Neill** Amerikai Elektra című művéhez készített díszlettervvel 1937-ben ezüstérmert nyert a párizsi világkiállításán. Benne élt a magyar színházi élet sűrűjében, csodálatos emlékü előadások részese volt. Már a második világháború előtt is készített filmdíszleteket, majd a felszültsége után a hosszú sorból olyan filmcímek tomlakodnak elő, mint a **Lilomfi**, a **Gábor diák**, a **Budapesti tavasz**, a **Bakaruhában**, a **Katonazene**, a **Pacsirta**, az **Árvácska**. A televíziós megbízásokat követni is alig lehet. S mindemellett nem lett hűtlen a másik szerelemhez, a szegedi szabadteréhez, ahol 1935 és 39. között minden évben tervezett, a felújítás óta eltelt időben is alig volt esztendő, hogy ne találkozhattunk volna vele a téren. E hatalmas munkásság mellett is

maradt ideje, hogy teljes értékű grafikai és festői életművet teremtsen.

Munkásságáért megkapta a Magyar Népköztársaság Érdemrendjét, átvehette az érdemes művészi címet, és kitüntették a Kossuth-díjjal is. A fővárosi Széchenyi-könyvtár több mint 700 díszlettervét vásárolta meg. Ma is aktív, sokirányú, fáradhatatlan, ötven év tapasztalatával hitelesített életművét ismerték el most a Kiváló művész címmel.

T. L.

Gyimesi Kálmán

Művészek a kitüntetés majdannyi drukkert hoz a konyhára, ahány ellendrukert, **Gyimesi Kálmán** „érdemességéről” azonban — bárhol került szóba a napokban, hisz az ilyen hír hamar kitudódik, futótüz-ként terjed — csak egyetlen véleményét hallottam: megérdemelte, végre. Mitől ily csorbítatlan művészi tekintély? Ő sem tegnap került a szegedi színházhoz. Eppen húsz esztendője, a Zenemű-

vészeti Főiskola és a nagyhírű **Gina Cignánál** végzett olaszországi tanulmányai után — avatott kezébe, Vaszyba. Aki nagyszerű pedagógus is volt, s akinek mélygyökerű életműfája azóta is hozza terméseit. Gyimesi művészetéről a fáról sarjadt.

Meghatározó szegmentjeit két rokonfogalom jellemezhetné: tudatosság és céltudatosság. Az egyik rövidtávú, a másik hosszútávú program. **Tudatossága** egy szerepnek szinte a tökéletességig való színpadi megformálásában hajt ki **céltudatossága** a pálvagész megtervezésében, a különböző föladatok vállalásának szakmai logikájában. Jó ideje figyelhetem közelről-félközről művészeit, miképpen álltanak elő egyegy figurát, ám az a körülmérintő aprólékosággal, amivel Gyimesi preparálja szerepeit, ösztintén szöve csak elvéve találkoztam. Gyakran lehettem viszont tanúja zárthelyi öntiprodásainak, miképpen mérlegei pillanatnyi képességeit vala-

mely csábítóan nagy föladat ingerládájában, notorisan szaggatva magát, elbírja-e terhét vajon, milyen mérvű, okos vagy felelőtlen a kockázat. Ezért nem énekelte el például bő fél évtizede az **Otello** Jágóját, s például ezért vihette sikerre nem előbb, csak most, a **Tosca** Scarpiáját. Gyimesi nagyon jól tudja, a hangi adottság édeskeves a maradandóssághoz. A voce szigorú karbantartása elengedhetetlen, a mindenkori szerep elemző elsajátítása pedig szükséges járuléka a művészi megnyilatkozásnak, melyekhez a szigorú cigarettastop éppúgy hozzátartozik, mint a házi lemezgyűjtemény, kottatár. Elvégre (kedvenc ars poetica-ez) a művészt sok-sok százalékban a jó hagyományok utánzása, s csak kevesében eredetiség. Nézzem hát el a tisztelt olvasó holmi magánmegjegyzést: Gyimesi Kálmán rokonszenves művészszemlélete is „ludás” abban, ha e sorok írója most büszke kicsit, hogy barátságába fogadja.

M. L.